

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: piątek, 05, wrzesień 2025 13:30

Joanna Gryboś-Chechelska

Odśłony: 550

Panel poświęcony Rankingowi Finansowemu Samorządu Terytorialnego w Polsce 2024, który odbył się w ramach Forum Ekonomicznego i był moderowany przez Małgorzatę Gałęcką z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, zgromadził zaproszonych gości – liderów najwyżej ocenianych jednostek samorządowych. Dyskutowali oni o kondycji finansowej JST, dobrych praktykach zarządzania oraz wyzwaniach stojących przed lokalnymi wspólnotami.

Dyskusję rozpoczęto od omówienia metodologii rankingu, który co roku przygotowuje Fundacja Instytut Studiów Wschodnich oraz Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu. W tegorocznej edycji, podobnie jak w poprzednich latach, dominują jednostki, które systematycznie osiągają wysokie wskaźniki – nieprzypadkowo pojawiają się one regularnie na czołowych pozycjach zestawienia. Zauważono także wyraźne odbicie w kondycji finansowej samorządów w porównaniu do roku 2023.

Wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pachecka, wskazała na konkretne działania pozwalające osiągać dobre wyniki finansowe – konsekwentna polityka unikania zadłużenia, inwestowanie z wykorzystaniem nadwyżek budżetowych oraz oszczędności przetargowe. Michałowice, położone w pobliżu Warszawy, korzystają z efektu suburbanizacji i wysokich wpływów z PIT i podatku od nieruchomości, ale też mierzą się z wysokimi oczekiwaniami mieszkańców. Inwestycje w zieleń, ścieżki rowerowe oraz infrastrukturę odpoczynkową zostały dobrze przyjęte przez społeczność, mimo że nie zawsze były łatwe do zrealizowania. Wskazano też, że niektóre decyzje – jak podnoszenie podatków – musiały być odłożone w czasie ze względu na opór społeczny.

Michał Wiśniewski, burmistrz Konstancina-Jeziorny, podkreślił, że objął urząd po długoletnim poprzedniku i obecnie stara się przyspieszyć zmiany, które były odkładane przez wiele lat. Gmina boryka się z problemem korków, brakiem infrastruktury oraz odpływem młodszych mieszkańców. Konstancin, jako gmina uzdrowskowa, stoi dziś na rozdrożu między potrzebą modernizacji a zachowaniem unikalnego, historycznego charakteru. Dużą nadzieję wiąże z nowym muzeum sztuki nowoczesnej oraz planowanym przekształceniem zakładów papierniczych w inwestycję łączącą funkcje mieszkalne i kulturalne. Zdaniem burmistrza, gmina musi się otworzyć na zmiany, by nie zostać w tyle.

Z kolei Marcin Korytko, reprezentujący Powiat Wrocławski, zaznaczył, że pozycja powiatu w rankingu to efekt dynamicznej suburbanizacji i rosnącej migracji pod Wrocław. Problemy, z jakimi mierzy się samorząd, to przede wszystkim niedostateczna infrastruktura drogowa i transportowa. Na 600 kilometrach dróg powiatowych stale rosną potrzeby remontowe, a brak spójnego transportu międzygminnego wymusza działania koordynacyjne. Duże oczekiwania społeczne kierowane są też w stronę ochrony zdrowia, gdzie najwięcej emocji budzą kwestie związane z funkcjonowaniem szpitali.

W panelu poruszono również temat możliwych zmian w konstrukcji podatku od nieruchomości. Pojawiła się propozycja wprowadzenia tzw. strefowego opodatkowania – uzależnionego nie tylko od powierzchni, lecz również od jakości infrastruktury i poziomu zurbanizowania danego obszaru. Wypowiedzi panelistów pokazały, że choć pomysł jest interesujący, budzi kontrowersje. Z jednej strony wiązałby się z większą sprawiedliwością fiskalną, z drugiej – mógłby prowadzić do niebezpiecznej kategoryzacji mieszkańców. Samorządowcy zgodzili się, że każde nowe rozwiązanie powinno być dobrowolne i wymagać szczegółowej analizy na poziomie lokalnym.

Arkadiusz Babczuk – Zastępca Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w Ministerstwie Finansów, wskazał, że nie ma przeszkód konstytucyjnych, by wprowadzić mechanizmy różnicowania podatków lokalnych – niekoniecznie poprzez zmianę całej konstrukcji, ale przez zwiększenie

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: piątek, 05, wrzesień 2025 13:30

Joanna Gryboś-Chechelska

Odśloni: 550

---

maksymalnych stawek i umożliwienie ich elastycznego stosowania przez gminy. Zaznaczył przy tym, że samorządy powinny brać odpowiedzialność za takie decyzje i nie zrzucać ich na ustawodawcę, a obecna sytuacja finansów publicznych – w obliczu wojny w Ukrainie i rosnących wydatków obronnych – nie pozostawia zbyt wielu rezerw fiskalnych.

W końcowej części panelu omówiono również nowe obowiązki samorządów w kontekście bezpieczeństwa – w tym obrony cywilnej. Gminy i powiaty przygotowują się do wdrożenia przepisów dotyczących schronów i zarządzania kryzysowego, choć brakuje jeszcze szczegółowych rozporządzeń. Paneliści podkreślali, że kluczowe są działania informacyjne i edukacyjne, a także rozwój infrastruktury, która może funkcjonować w sytuacjach kryzysowych. Podjęto już inicjatywy lokalne, jak organizowanie spotkań z mieszkańcami, tworzenie materiałów edukacyjnych czy przygotowanie agregatów prądotwórczych.

Podsumowując, panel uwidoczniał różnorodność wyzwań, z jakimi mierzą się jednostki samorządu terytorialnego – od dynamicznych procesów suburbanizacji, przez napięcia między rozwojem a zachowaniem tożsamości, po kwestie podatkowe i bezpieczeństwa. Wspólnym mianownikiem była potrzeba elastyczności, długofalowego planowania oraz odpowiedzialności – zarówno fiskalnej, jak i społecznej.

Związek Powiatów Polskich jest partnerem instytucjonalnym wydarzenia.